

Bladet **Vesterålen**

Distriktsavisa for Vesterålen, Lødingen og Kvæfjord

Nr. 134 • Uke 29 • Sortland • ons 17. juli 2013 • 93. årgang

Tror på større funn

Samfunnskontakt i Norwegian Graphite, Steve Haugerud er optimistisk med tanke på de kommende undersøkelsene.

(Foto: Morten Berg-Hansen)

Nye estimater viser dobbelt så mye grafitt på Jennestad. – Vi har stor tro på de andre lokalitetene også. Der kan være større ressurser enn først antatt, sier Steve Haugerud i Norwegian Graphite.

SIDE 4-5

Kan bli enda større grafitt-funn

SORTLAND: Norwegian Graphite har funnet dobbelt så mye grafitt i Jennestadmarka som først antatt. – Vi har tro på å doble ressursene ved andre lokaliteter også, sier Steve Haugerud.

TONE M. SØRENSEN
tone@blv.no

Fakta om grafén

- Grafén er et materiale med lignende egenskaper og sammensetning som grafitt, men grafén består av bare ett lag av karbonatomer ordnet i et sekskantmønster (heksagonal struktur).

- Det er det tynneste og sterkeste materialet som noensinne er laget.

- Grafen leder dessuten elektrisitet bedre enn silisium, et grunnstoff som blant annet brukes til å lage mikrobrikker i datamaskiner. Materialet gir dermed nye muligheter innen materialteknikk og elektronikk.

- Grafén er 200 ganger sterkere enn vanlig stål, og er dessuten gjennomskiktig, hvilket øker antall bruksområder for materialet.

- En liten mengde grafén som tilsettes plastråstoffer kan gjøre plasten opptil 30 °C mer varmebestandig og 30 prosent stivere.

(kilde: Viktpedia)

Selskapets sjefsgeolog, Rasmus Blomqvist omtaler de nye estimatene som svært positive.

Norwegian Graphite gjorde prøveboringer i Jennestadmarka i vår, som ble avsluttet i slutten av april.

– Vår ressursgeolog Audun Sletten har gjort uavhengige estimater, og de viser at funnene av grafitt er dobbelt så store som først antatt, sier Blomqvist.

– Veldig bra

Etter den nye masseberegningen er det i Jennestadmarka 3,66 millioner tonn med grafitt. Det første estimatet var på 1,8 millioner tonn.

– Dette har en gjennomsnittshalt på cirka 10 prosent, så det er veldig bra, sier samsfunnskontakt hos Norwegian Graphite, Steve Haugerud.

Mineralselskapet har tatt utgangspunkt i de gamle borehullene fra 1960-tallet. Og jubler over resultatene.

– Linsene ligger så tett oppå hverandre at det er 3,66 millioner tonn. Det gjør det spennende, sier han og tilføyer at noen undersøkelser er gjort i Holmstadmarka og ved Hornvannet og lille Hornvannet.

– Hvis man tør å tenke litt høyt og får boret på nytt og gjort grundigere undersøkelser også der, så greier vi kanskje å doble ressursene på disse lokalitetene også, sier han.

6-8 millioner tonn?

– Vi har doblett ressursene for bare en lokalitet nå. Jeg er bombesikker på at når vi er fer-

dig leita, så er det samlede resultatet på ett sted mellom 6 og 8 millioner tonn grafittmalm, sier Haugerud.

På Jennestad ligger grafitten helt oppe i dagen, nede i fjæra. Haugerud beskriver prosessen med prøveboring som uhyre interessant.

– Vi har vært som unger på lillejulaften, humrer han.

Ressursen som nå er kartlagt ligger på kommunens eiendom.

– Da vi boret ved Trollvatnet fant vi ressurser som Norges geologiske undersøkelser (NGU) ikke hadde på sine kart. Og dette er en stor og lovende ressurs, sier han.

700 meter lang

Under boreprogrammet i påska flyttet man utstyret til Trollvat-

net, og boret et 54 meter dypt borehull.

– Der ble det boret i om lag 30 meter grafitt. Og det på en plass der man ikke visste om grafitt, sier han.

Geofysisk er grafitten elektrisk ledende, og elektromagnetiske målinger utført av sjefsgeologen viser at området er om lag 700 meter langt og 65 meter bredt.

– Dette var et nytt område, og vi fikk et veldig bra resultat, med et ganske bredt og stort område med grafitt, sier Rasmus Blomqvist, som tilføyer at det gjenstår undersøkelser, både i Vik og ved Trollvatnet for å si noe om drivverdigheten.

– Resultatene så langt viser at det er potensial, og på Jennestad langt mer grafitt enn vi trodde, sier han.

Kan bli første uttaket

– Hvis vi innen rimelig tid får finansiert et nytt boreprogram, kan vi få boret på ressursen der. Det kan ligge så mye grafitt ved Trollvatnet at det kan hende det er der det blir uttak først, at det er mest tilgjengelig der, sier Steve Haugerud.

Tore Vrålstad, tidligere sjefsgeolog i Norsk Hydro og styremedlem i Norwegian Graphite, har uttalt at området er unikt.

– Det er søkke spennende det som har skjedd. Nå er vi også spent på hva de nye flymålingene til NGU vil vise. De er i gang med kartlegging av mineraler fra helikopter over Langøya, med avansert måleutstyr, og skal fly over våre avtaleområder, sier han.

Steve Haugerud i Norwegian Graphite er glad for de positive signalene fra Sortland kommune. (Arkivfoto: Morten Berg-Hansen)

Mulig oppstart i 2015

SORTLAND: Ennå er det en lang prosess, fram til grafittforekomstene kan utvinnes. – Et realistisk perspektiv er oppstart av uttak seint på året 2015, sier Steve Haugerud.

TOEN M. SØRENSEN
tone@blv.no

Norwegian Graphite er i gang med planprogrammet.

– Det er ei oppstilling av tiltak som skal gjøres i forbindelse med utredninga, og hva som skal utredes i jobben fram mot en driftsplan og driftskonsesjon, sier Steve Haugerud.

Han forteller at utredninga er omfattende, alt fra biologisk mangfold til veier, streifbeiting og dyr.

– Det er mange hensyn å ta, og programmet skal godkjennes av Sortland kommune, sier han.

Konstruktivt møte

Steve Haugerud, som er samfunnskontakt hos Norwegian Graphite, har hatt et formøte med kommunen.

– Et svært konstruktivt møte, vi er 95 prosent enige, der er noen korrigeringer og presiseringer som de har bedt om, slik at det blir bra, sier han.

Planprogrammet blir innlevert etter ferien, og skal ut på 12 ukers høring.

– Så kommer det an på innspill, kommunen er regulerende myndighet og formannskapet skal vedta planprogrammet. Når det er gjort starter utredningsprosessen, sier han.

– Jeg vil si at en realistisk ende på dette, kan bety oppstart av uttak seint på året 2015. Prosessene tar mye tid. Men vi

er svært glade for positive signaler fra ordføreren i Sortland, Grete Ellingsen, sier Haugerud.

Han mener han nære kontakten med kommunen er gull verdt, og samfunnskontakten holder kommunen løpende oppdatert.

– En tur innom teknisk tar aldri mindre enn tre timer. De er alltid ivrige etter å høre hva vi finner. Vi er takknemlig for å ha kommunen som utvikler og tilrettelegger, sier han.

Mange arbeidsplasser

På sikt kan grafittfunnene gi store ringvirkninger.

– Dette kan bli mange arbeidsplasser. Med full drift snakker vi om å ta ut 100.000 tonn i året, og bare på Jennestad er det ressurser til om lag 30 års drift, sier han.

Haugerud tilføyer at når man tar med alle lokalitetene, blir det store perspektiver.

– En mulig plassering for en fabrikk kan være midt i området, for eksempel ved maskinførerskolen på Vikeidet, da blir det ikke lang transport for malmen fra noen av lokalitetene, sier han.

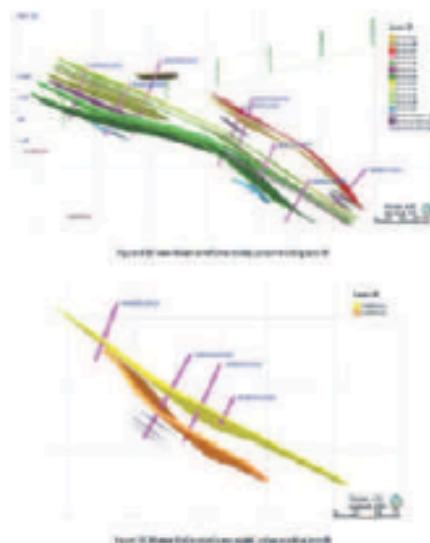
Målet er å få grafitten som blir utvunnet til å være mer enn 94 prosent ren.

– Da kan den brukes i batteri-industri. Parallelt med at vi jobber med utvinninga, arbeider vi med å skape et marked som skal ta unna produktet vi skal ta opp, sier han.

Jobber med finansiering

Norwegian Graphite har et rådgivende organ bestående av eksperter.

– Vi har folk som jobber med marke-

Linsene med grafitt ligger tett på Jennestad. Med full drift, er det beregnet å ta ut 100.000 tonn grafittmalm i året. (Foto; Innsendt)

det to år før første salva er gått oppi bakken og før det første spadetaket er tatt for å bygge fabrikk, sier han.

Han tilføyer at ressursmessig er prosjektet svært lovende.

Innen finansiering har det vært skjær i sjøen, etter at Northland Rescources fikk økonomi-trøbbel.

– Det førte til at man strupete igjen endel når det gjelder finansiering innenfor mineralindustrien, men det ser ut til at det løsner, og vi jobber med det vi kan for å få dette på plass, sier han.

Bekymret for opprydding

Ifølge Steve Haugerud er noen grunneiere på Jennestad bekymret i forhold til opprydding i etterkant av mineralutvinning.

– Mineralloven dikterer dette, og det er uhyre strenge krav som stilles i forbindelse med opprydding, sier han.

Sterkere enn stål

SORTLAND: Fra grafitt kan man skape superstoffet grafen, som er 200 ganger sterkere enn stål.

TOEN M. SØRENSEN
tone@blv.no

Ved NTNU i Trondheim har man forsket på grafen som utvikles fra flakgranitt.

– Det er viktig at man er på hugget når det gjelder teknologiforskning, sier Steve Haugerud. Superstoffet grafen er bare et atom tykt, men 200 ganger sterkere enn stål. Det gir enormt potensial:

– Grafen kan brukes i konstruksjonen til mange ting. Klarer vi å utvinne grafitt som er over 94 prosent ren, kan det brukes i batteri-industrien. Elbiler kan få et batteri som er 70 prosent lettere enn i dag og det trenger ikke ligge i en firkantig kasse, men kan være en del av karosseriet i form av grafen, sier Haugerud.